

Az Árpád-szobor története

A Millenium évében, 1896-ban az ezredéves ünnepségek keretében a honfoglalás és államalapítás szempontjából fontos hét helyen emlékművet emeltek, utalva a hét honfoglaló vezérré. Ez a hét hely: Ópusztaszer, Munkács, Pannonhalma, a Nyitra melletti Zobor-hegy, a Pozsony melletti Dévény, a Belgrád-közeli Zimony és nem utolsósorban Brassó voltak. Nem meglepő módon a trianoni Magyarország határain kívül rekedt emlékműveket előbb-utóbb megrongálták vagy ledöntötték. Erre a sorsra jutott a Brassó feletti Cenk-hegyen felállított honfoglalás kori harcos is, amely aztán Árpád-szobor néven vonult be a köztudatba.

Az Árpád-szobor története

Brassóban, a millenniumi ünnepségek keretében – az országon belül elhelyezett hat másik helyszín mellett – 1896. október 18-án leplezték le a honfoglalás kori harcos – később Árpádnak nevezett – kőből faragott 21 méteres emléksobrát a város fölé emelkedő Cenk-hegyen. A harcos egyik kezében karddal, másik kezében Magyarország címerével állott a város felett. Az emlékmű Jankovich Gyula alkotása volt, amely kolozsmonostori homokos mészkőből épült, 22 000 forintból, Berczik Gyula tervei alapján. A szobor felállításához szükséges anyagokat siklón kellett szállítani, a siklókat lóerővel működtették. A kerek talpazat 8 méter magas volt, melyen egy 10 méteres dór oszlop helyezkedett el, s azon helyezték el a 3,5 méter magas szobrot. 1913. szeptember 27-én a szobrot dinamittal felrobbantották. A szobor a robbanás következtében nem dőlt le, csak megrongálódott, végül 1913 decemberében egy nagyobb havazás után dőlt össze. A szobrot egykor tartó obeliszk vaskos darabjai ma is ott hevernek a talpazat melletti lejtős részen, a talpazat alsó kövezete ma kilátóként szolgál. A világháborút követően az emlékmű darabjai a brassói Történeti Múzeum tulajdonába kerültek. A szoboralak fejét a brassói evangélikus egyház parókiáján őrizték 2002-től, egészen 2017. október 15-ig, amikor ünnepélyes keretek között a templomkertben kialakított emlékhelyen állították ki.